

Forslag til Special Session på Trafikdage

Julie Grønlund-Olsen, jurg@aarhus.dk

Aarhus Kommune

Signe Møller Strandvig, signe.moller.strandvig@randers.dk

Midtjylland Supercykelstier, Randers Kommune

Per Elbæk, pel@midttrafik.dk

Midttrafik

Tina Wexøe Erbjerg, twe@balk.dk

Ballerup Kommune

Lise Bjørg Pedersen, libp@DI.DK

Dansk Industri

Anja Puggaard, APU@moviatrafik.dk

Movia

Titel

Grøn pendling: Fra pilotprojekt til storskala

– hvordan kan LIFE ACT bygge videre på MOVE og Green Mobility Shift?

Resumé

Denne session sætter fokus på, hvordan klimaprojekter MOVE og Green Mobility Shift bidrager med nye veje til at gøre grøn transport til det naturlige valg gennem samarbejde mellem kommuner, trafikselskaber og offentlige og private arbejdspladser. Landets største klimaprojekt LIFE ACT har store ambitioner for det otteårige projekt. Sessionen vil folde ud, hvordan nudging og samskabelse kan aktivere medarbejderne, og hvordan mobilitet kan flyttes fra at være et privat anliggende til at blive en integreret del af arbejdspladsens kultur og bæredygtighedsstrategi. Der vil blive lagt særligt vægt på: Hvordan onboarding af nye medarbejdere kan bruges som et vindue til at ændre transportvaner? Hvordan vi sikrer, at de data vi indsamler, bliver brugt proaktivt til at ændre transportvaner? Vil sociale normer og fællesskaber få større betydning i en tid med energikrise?

Den gennemgående røde tråd vil bevæge sig fra pilotprojekterne MOVE og Green Mobility Shift til generelle metoder og samarbejdsformer, som kan anvendes af private og offentlige aktører. LIFE ACT har netop søsat landets største EU-støttede klimahandlingsprojekt, og har dermed mulighed for sammen med deltagerne på Trafikdage at præge fremtidens pendlerkultur.

Sessionens baggrund og formål

Forbrug og adfærd er centralt for udledning af drivhusgasser - også på transportområdet. Kommunerne arbejder med påvirkning af borgernes adfærd og forbrug af transportydelser som en del af deres klimahandleplaner. Virksomhederne vil være en attraktiv arbejdsplads for medarbejderne og arbejder med bæredygtighed.

Interreg-projekterne MOVE og Green Mobility Shift har arbejdet med adfærdsændringer i samarbejde med private og offentlige arbejdspladser. Begge projekter afsluttes i sommeren 2026; og publicerer deres erfaringer i værktøjer i foråret. Danmarks største EU-støttede klimahandlingsprojekt LIFE ACT har opstartskonference i april 2026 og har ligeledes fokus på pendlingen.

Formålet med sessionen er at udfolde, hvordan erfaringerne fra MOVE og Green Mobility Shift kan omsættes til flere passagerer i bus og tog og aktive transportformer; og hvordan nye initiativer som LIFE

ACT-projektet og andre aktører som fx DI kan gøre bæredygtige transportformer til et naturligt valg for medarbejdere på mange flere arbejdspladser – både private og offentlige.

Liste over temaer/oplæg samt navne på oplægsholdere

- Mål og ambitioner for Danmarks største EU-støttede klimahandlingsprojekt LIFE ACT ved Julie Grønlund-Olsen, udviklingskonsulent, Aarhus Kommune og Signe Møller Strandvig, sekretariatsleder, Supercykelstisamarbejdet i Region Midtjylland
- Hvordan kombinerer MOVE-projektet nudging og samskabelse for at ændre pendlernes adfærd? MOVE-projektet ved Per Elbæk, mobilitetsrådgiver, Midttrafik
- Fra individuelle mobilitetsvalg til fælles kultur på arbejdspladserne i Green Mobilitet Shift-projektet ved Tina Wexøe Ertbjerg, mobilitetsrådgiver, Ballerup Kommune
- Hvordan sikrer man varig effekt, når projektperioden er slut, og hvilken rolle kan offentlige og private aktører spille? ved Lise Bjørg Pedersen, DI og Anja Puggaard, Movia

Forslag til emneplacering:

- Mobilitet og Adfærd, alternativt Kollektiv mobilitet

Nyhedsværdi

I lyset af den aktuelle energikrise vil kravene om bedre udnyttelse af alternativer til privatbilisme være endnu vigtigere. I sommeren 2026 afsluttes de to Interreg ØKS projekter MOVE og Green Mobility Shift med bud på, hvordan pendlingen til arbejdspladser bliver grønnere.

Danmarks største EU-støttede klimahandlingsprojekt har kickoff i april 2026 og overtager stafetten med en ny indsats i tæt samarbejde med virksomhederne.

Brancheorganisationen DI og trafikselskaberne Midttrafik og Movia arbejder videre med, hvordan erfaringerne kan indgå i den fremtidige kontakt med virksomhederne.

Trafikdage 2026 vil være et unikt tidspunkt at drøfte de nye erfaringer fra MOVE og Green Mobility Shift og potentialer i LIFE ACT, DI og trafikselskaber med fagfolk på konferencen.

Kort om MOVE

MOVE er et treårigt Interreg ØKS-projekt for grønnere transport med norske og svenske trafikselskaber og kommuner; som afsluttes juni 2026. Et af fire fokusområder er pendling. Selvom pendling kun udgør en mindre del af den samlede transport, foregår den i myldretiden og lægger et stort pres på fremkommeligheden. Den kollektive trafik kan være et middel til at mindske trafikken og samtidig gøre transporten grønnere.

MOVE har arbejdet med to virksomheder i Aarhus centrum og en virksomhed i Ringkøbing. Fælles for virksomhederne er, at de har et – efter området – godt kollektivt trafik tilbud, der har stor indflydelse på muligheden for at ændre en bilist til en kollektiv passager.

MOVE har haft fokus på nudging og samskabelse og henvendt sig direkte til de ansatte. Indgangen til de ansatte handler meget om opbakning og støtte fra virksomhederne på lederniveau og projektet har vist os veje til sikring af opbakningen.

I projektet har vi afprøvet forskellige nudging metoder og tiltag. Når vi kobler nudging sammen med samskabelse, øges værdien af tiltagene, både fordi projektet og emnet bliver mere nærværende for de ansatte, men også fordi en vedvarende information og erindring om projektet er vigtige ingredienser for at skabe forandring.

Hvordan disse erfaringer omsættes til fremtidige tiltag hos Midttrafik drøftes med deltagerne på Trafikdage.

Kort om Green Mobility Shift

Green Mobility Shift er ligeledes et treårigt ØKS-projektet med fokus på borgernes skift til grønne transportformer; hvor pendlingen også indgår som fokusområde.

I Green Mobility Shift-projektet har Gladsaxe Kommune, Ballerup Kommune og Movia gennem samarbejde med seks arbejdspladser gjort sig erfaringer i, hvordan arbejdspladser kan være med til at gøre transporten

til arbejde grønnere. Erfaringerne fra projektet viser, at grøn mobilitet ikke blot handler om fysiske faciliteter som cykelstativer og ladestander. Det handler i høj grad om at flytte samtalen om transportvaner fra at være et privat anliggende til at blive en del af arbejdspladsens prioritering og fællesskab.

Med hjælp fra adfærds- og mobilitetsforskning har projektet identificeret centrale greb og resultater, som vi blive foldet ud til Trafikdage. Det handler om onboarding af nye medarbejdere som et moment of power; om betydningen af ledelsens opbakning og deltagelse, aktivering af virksomhedernes data fra deres bæredygtighedsrapporter til aktive handlinger for grønnere transportvaner blandt medarbejderne; og endelig den første screening af mobilitetskulturen på virksomheden.

Hvordan vi balancerer nudging af den enkelte medarbejder med strukturelle krav fra organisationen, vil blive drøftet med deltagerne på Trafikdage.

Kort om LIFE ACT

Mange af de danske kommuner har indarbejdet en målsætning om at cykelture skal udgøre 20 % af deres transportmiddelfordeling i 2030 i deres DK2020 planer. LIFE ACT- projektet skal hjælpe kommunerne med at eksekvere på blandt andet den målsætning.

LIFE ACT er et 8-årigt klimaprojekt, hvor en af de 11 arbejdsplaner handler om transport. Arbejdsplanen om transport handler bl.a. om vores pendleradfærd, hvor der er lægges stor vægt på at styrke kommunernes rolle i at etablere og drive effektfulde partnerskaber med virksomheder og andre aktører om transportadfærd.

I projektet er det en målsætning

- at have et tæt samarbejde med virksomhederne
- at kortlægge det samlede transporttilbud og sammen se på, hvad der skal til for at imødekomme pendlernes behov i forhold til infrastruktur og serviceniveau. Passer bustiderne med mødetiderne og er der en sikker cykelvej fra hjem til arbejde?
- at få virksomhederne engageret i selv at lave målsætninger for medarbejdernes pendling.

Der er tale om en ambitiøs målsætning, der kalder på samarbejde på tværs.

Det overordnede mål for LIFE ACT er, at skabe bedre rammer for implementering af de kommunale klimaplaner via viden, guides, værktøjer, nye metoder og samarbejdsformer. I løbet af de 8 år skal der således først udvikles værktøjer og materialer, som derefter testes, evalueres og justeres undervejs inden den endelige konklusion og anbefaling afleveres.

Kort om varige effekter fra projekter

For at understøtte forandringer på arbejdspladserne har Ballerup og Gladsaxe Kommune sammen med Movia løbende haft fokus på, hvordan aktiviteterne lever videre efter projektet afsluttes. Initiativer for grøn mobilitet kobles til virksomhedernes strategi, medarbejdernes transportvaner følges i deres faste ESG-rapporteringer og medarbejdernes involveres fortsat fx gennem deres arbejdsmiljøorganisation på private virksomheder eller MED-udvalg på offentlige arbejdspladser. Det er positivt, at projektet er godt forankret i de involverede offentlige og private virksomheder, men langt fra tilstrækkeligt. Det skal også ud at leve i langt flere virksomheder, hertil har projektet introduceret screeningsværktøjet Mobilitetsbarometer, som et bud på formidling til andre arbejdspladser. Tilsvarende arbejder Midttrafik med at forankre deres erfaringer i den fremtidige kontakt til virksomheder.

Brancheorganisationen DI har løbende analyser som viser vigtigheden af kollektiv transport for virksomhedernes rekruttering af medarbejdere.

Med afsæt i projekter drøftes med alle oplægsholdere og deltagerne på denne special session en række spørgsmål:

- Hvordan kan praktikere og forskere skalere de gode erfaringer om "moment of power" ved onboarding af nye medarbejdere?
- Hvilken rolle spiller private og offentlige aktører?
- Giver energikrisen anledning til at revurdere betydningen af soft power som sociale normer og fællesskaber?